

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Кафедра трудових ресурсів і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

« _____ » _____ 2018 року

06-05-27

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Управління витратами на персонал

Management of staff costs

(назва навчальної дисципліни)
(name of the discipline)

напрямок підготовки / training
direction

**6.030505 Управління персоналом і
економіка праці / Human resources
management and labor economics**

(назва напрямку) / (name of the training direction)

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління витратами на персонал» для студентів, які навчаються за напрямом підготовки 6.030505 «Управління персоналом і економіка праці». Рівне: НУВГП, 2018, 12 с.

Укладач: Самолюк Н.М., к.е.н, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Протокол від «05» липня 2018 року № 16

Завідувач кафедри

трудових ресурсів і підприємництва _____ Л.І. Безтелесна

Схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки 6.030505 «Управління персоналом і економіка праці».

Протокол від «31» червня 2018 року № 12

Голова науково-методичної комісії _____ Г.М. Юрчик

ВСТУП

Програма вибіркової навчальної дисципліни «Управління витратами на персонал» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму підготовки «Управління персоналом і економіка праці».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є відносини, що виникають між роботодавцем та найманими працівниками в процесі праці.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Управління витратами на персонал» є складовою частиною циклу професійної підготовки студентів напряму підготовки «Управління персоналом і економіка праці». Вона базується на матеріалах навчальних дисциплін «Економіка підприємства», «Трудові договірні відносини», «Управління персоналом».

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Бакалаврська підготовка фахівців з економіки передбачає викладання дисципліни «Управління витратами на персонал», яка забезпечує вивчення особливостей управління витратами підприємства, а саме їх складовою пов'язаною з персоналом. Це викликано необхідністю орієнтації майбутніх бакалаврів з економіки на результативність витрачання коштів спрямованих на забезпечення підприємства найманими працівниками та їх ефективне використання. Відтак це потребує знань особливостей нормативного регулювання коштів спрямованих на зазначенні цілі.

Навчальна дисципліна «Управління витратами на персонал» призначена для надання студентам теоретичних знань щодо складових витрат на персонал, їх законодавчого регулювання та практичних навичок планування, обліку, аналізу та контролю витрат на персонал..

Ключові слова: витрати підприємства, витрати на персонал, заробітна плата, посадовий оклад, премія, фонд оплати праці, соціальний пакет, матеріальна допомога, витрати на навчання, єдиний соціальний внесок, податок на доходи фізичних осіб.

Abstract

Bachelor's training in economics involves teaching the discipline «Management of staff costs», which provides a study of the features of cost management of the enterprise, and in particular their component related to personnel. This is due to the need to focus future bachelors on economics on the effectiveness of spending money aimed at providing the company with hired workers and their effective use. Therefore, it requires knowledge of the peculiarities of normative regulation of funds aimed at indicating the goal.

The discipline «Management of staff costs» is designed to provide students with theoretical knowledge of personnel costs, their legislative regulation and practical skills in planning, accounting, analyzing and controlling staff costs.

Key words: enterprise expenses, personnel costs, wages, salary, bonus, wage fund, social package, material assistance, tuition fees, single social contribution, personal income tax.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво»	Вибіркова	
Модулів – 2	Напрямок підготовки 6.030505 «Управління персоналом і економіка праці»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	5-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		8-й	9-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,7 самостійної роботи студента – 3,1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	22 год.	2 год.
		Практичні	
		10 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		58 год.	68 год.
		Індивідуальне завдання	
		-	12 год.
Форма контролю:			
		залік	залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 55,17%

для заочної форми навчання – 12,5%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Управління витратами на персонал» є формування у студентів необхідних знань і умінь для ефективного управління витратами підприємства, які спрямовані на його персонал.

Завданнями навчальної дисципліни «Управління витратами на персонал» є:

- освоєння основних структурних складових витрат на персонал та законодавчих актів, що регулюють віднесення їх до бази оподаткування;
- набуття початкових навичок планування, обліку, аналізу та контролю витрат на персонал.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти знатимуть:

- теоретичні засади управління витратами підприємства, в тому числі витратами на персонал;
- сутність та класифікацію витрат підприємства на персонал;
- особливості обліку та оподаткування різних витрат на персонал.

Студенти матимуть наступні компетенції (вміння):

- орієнтуватися у чинному законодавстві, правильно його тлумачити і застосовувати на практиці;
- планувати витрати на персонал підприємства;
- аналізувати ефективність управління витратами на персонал;
- розробляти управлінські рішення з удосконалення структури витрат на персонал підприємства.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи управління витратами, в тому числі витратами на персонал

Тема 1. Сутність витрат підприємства та їх класифікація

Підходи до визначення витрат відповідно до податкового, управлінського та бухгалтерського обліку. Класифікація витрат за критеріями та ознаками.

Тема 2. Методологічні аспекти управління витратами підприємства.

Сутність управління витратами. Концепції управління витратами. Система управління витратами. Формування витрат за місцями і центрами відповідальності на підприємстві.

Тема 3. Сутність та структура витрат на персонал

Теоретичні концепції витрат на персонал. Класифікації витрат на персонал підприємства. Міжнародна та національна класифікація витрат на робочу силу.

Тема 4. Державне та договірне регулювання витрат на персонал. Поточне управління витратами на персонал

Державне, договірне регулювання витрат на персонал. Поточне управління витратами на персонал.

Тема 5. Планування витрат на персонал

Системи планування витрат на оплату праці (тарифна, безтарифна). Системи участі найманих працівників у результатах діяльності підприємства (доходах, прибутках, капіталі). Системи індивідуальної оплати праці (погодинні, відрядні, комбіновані).

Змістовий модуль 2. Складові витрат на персонал

Тема 6. Витрати на оплату праці: облік та аналіз

Пряма оплата. Оплата за невідпрацьований час. Заробітна плата в натуральній формі, пільги, послуги, допомоги в натуральній і грошовій формах.

Тема 7. Системи преміювання працівників

Сутність та класифікація премій. Складові системи преміювання працівників на

підприємстві.

Тема 8. Витрати на найм та звільнення працівників

Сутність та класифікація витрат на найм працівників. Оцінка ефективності витрат найму. Витрати на звільнення працівників.

Тема 9. Витрати на професійне навчання персоналу

Система безперервного навчання працівників підприємства. Облік та планування витрат на професійне навчання. Ефективність витрат, спрямованих на професійне навчання.

Тема 10. Витрати на соціальне забезпечення, оплату житла та задоволення інших потреб працівників

Види, облік та оподаткування соціальних пільг і виплат (відпустки, матеріальна допомога, позики та ін.). Витрати на вирішення житлових питань працівників. Інші витрати на персонал.

Тема 11. Соціальний (компенсаційний) пакет та особливості його формування

Сутність та складові соціального пакету. Документальне забезпечення надання складових соціального пакету. Механізм формування соціального пакету.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі			
		л	п	с.р.		л	п	інд	
1	2	3	4	5	6	7	8		9
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи управління витратами, в тому числі витратами на персонал									
Тема 1. Сутність витрат підприємства та їх класифікація	8	2	-	6	7	-	-	-	7
Тема 2. Методологічні аспекти управління витратами підприємства	9	2	1	6	7	-	-	-	7
Тема 3. Сутність та структура витрат на персонал	9	2	1	6	7	-	-	-	7
Тема 4. Державне та договірне регулювання витрат на персонал. Поточне управління витратами на персонал	9	2	1	6	8	2	1	-	5
Тема 5. Планування витрат на персонал	9	2	1	6	7	-	1	-	6
Разом за змістовим модулем 1	44	10	4	30	36	2	2	-	32
Змістовий модуль 2. Складові витрат на персонал									
Тема 6. Витрати на оплату праці: облік та аналіз	8	2	1	5	7	-	1	-	6
Тема 7. Системи преміювання працівників	8	2	1	5	7	-	1	-	6

Тема 8. Витрати на найм та звільнення працівників	7	2	1	4	7	-	1	-	6
Тема 9. Витрати на професійне навчання персоналу	8	2	1	5	7	-	1	-	6
Тема 10. Витрати на соціальне забезпечення, оплату житла та задоволення інших потреб працівників	7	2	1	4	7	-	1	-	6
Тема 11. Соціальний (компенсаційний) пакет та особливості його формування	8	2	1	5	7	-	1	-	6
Разом за змістовим модулем 2	46	12	6	28	42	0	6	-	36
Модуль 2									
ІНДЗ	-	-	-	-	12	-	-	12	-
Усього годин	90	22	10	58	90	2	8	12	68

6.Теми практичних занять

№ з/п	Теми і зміст практичних занять	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Методологічні аспекти управління витратами підприємства. Сутність та структура витрат на персонал. Огляд системи управління витратами за центрами відповідальності. Складання кошторису витрат підрозділу. Дискусійне обговорення економічної природи витрат на персонал. Розгляд основних завдань різних класифікацій витрат на персонал.	2	0
2	Державне та договірне регулювання витрат на персонал. поточне управління витратами на персонал. Планування витрат на персонал. Обговорення об'єктів державного регулювання витрат на робочу силу в Україні та закордоном. Вивчення напрямів регулювання витрат на персонал на різних рівнях трудових договірних відносин. Розробка тарифного та безтарифного плану витрат на персонал. Порівняння різних систем колективної та індивідуальної оплати праці	2	2
3	Витрати на оплату праці: облік та аналіз. Системи преміювання працівників. Вивчення особливостей віднесення витрат на персонал до фонду оплати праці, прибутку підприємства відповідно до Податкового кодексу України. Розробка системи преміювання для певної категорії персоналу.	2	2
4	Витрати найму та звільнення працівників. Витрати на професійне навчання персоналу. Аналіз витрат підприємства пов'язаних з наймом працівників. Особливості віднесення витрат на професійне навчання до складу валових. Аналіз ефективності витрат спрямованих на професійне навчання.	2	2

5	Витрати на соціальне забезпечення, оплату житла та задоволення інших потреб працівників. Соціальний (компенсаційний) пакет та особливості його формування. Опрацювання нормативних актів щодо оподаткування соціальних виплат працівникам. Формування соціального пакету для різних груп працівників.	2	2
Всього		10	8

8. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Вид самостійної роботи	Кількість годин
Підготовка до аудиторних занять (0,5 год/1 год. занять).	5
Підготовка до контрольних заходів (6 год. на 1 кредит ЄКТС).	18
Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях.	35
Всього	58

8.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Сутність витрат підприємства та їх класифікація.	6	7
2	Методологічні аспекти управління витратами підприємства.	6	7
3	Сутність та структура витрат на персонал.	6	7
4	Державне та договірне регулювання витрат на робочу силу. Поточне управління витратами на персонал.	6	5
5	Планування витрат на персонал.	6	6
6	Витрати на оплату праці: облік та аналіз.	5	6
7	Системи преміювання працівників.	5	6
8	Витрати найму та звільнення працівників.	4	6
9	Витрати на професійне навчання персоналу.	5	6
10	Витрати на соціальне забезпечення, оплату житла та задоволення інших потреб працівників.	4	6
11	Соціальний (компенсаційний) пакет та особливості його формування.	5	6
Всього		58	68

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачене для студентів заочної форми навчання у вигляді *індивідуальної роботи*. Дана робота охоплює основні теми навчальної дисципліни «Управління витратами на персонал» і зорієнтована на закріплення студентами теоретичних знань, отриманих при

вивченні дисципліни, та набуття практичного досвіду їх використання у професійній діяльності.

Індивідуальна робота для студентів заочної форми навчання виконується відповідно до Методичних рекомендації до написання контрольної роботи з дисципліни «Управління витратами на персонал» студентами заочної форми навчання (102-129) <http://ep3.nuwm.edu.ua/3513/>.

10. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Управління витратами на персонал» використовується інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання із застосуванням:

- лекцій у формі діалогу;
- опорного роздаткового матеріалу;
- індивідуальних завдань для вирішення практичних вправ та задач;
- тестування.

При проведенні занять використовуються наступні ТЗН:

- друковані роздаткові матеріали;
- комп'ютерна програма Assistant для проведення заліку.

11. Методи контролю

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточних контролів знань за ЄКТС.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного контролю є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання;
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи проводиться за такими критеріями:

0%	завдання не виконано;
40%	завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру; висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;
60%	завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці; висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;
80%	завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
100%	завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Для визначення рівня засвоєння навчального матеріалу студентами денної форми навчання використовуються наступні методи оцінювання знань:

- поточне тестування у вигляді контрольних завдань;
- оцінювання практичних завдань.

Для визначення рівня засвоєння навчального матеріалу студентами заочної форми навчання використовуються наступні методи оцінювання знань:

- оцінювання індивідуально-дослідного завдання;
- тестування.

При оцінюванні знань для всіх форм навчання використовується 100-бальна шкала оцінювання.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Загальна сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	100
8	8	8	8	8	10	10	10	10	10	10	

13. Шкала оцінювання

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	
90-100	Зараховано
82-89	
74-81	
64-73	
60-63	
35-59	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Навчально-методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації (102-138) до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Управління витратами на персонал» для студентів за спеціальністю 8.03050501, 7.03050501 «Управління персоналом і економіка праці» / Н.М. Самолюк, Рівне: НУВГП, 2013 - 30 с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/3457/>

2. Методичні рекомендації (102-129) до написання контрольної роботи з дисципліни «Управління витратами на персонал» студентами заочної форми навчання за спеціальністю «Управління персоналом та економіка праці» освітньо-кваліфікаційного рівня 8.03050501, 7.03050501 – магістр, спеціаліст / Н.М.Самолюк, Рівне: НУВГП, 2012. - 9 с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/3513/>

15. Рекомендована література

Базова

1. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI
3. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР
4. Інструкція по визначенню вартості робочої сили, затверджена Наказом Держкомстату України від 29.05.1997 р. №131
5. Інструкція зі статистики заробітної плати, затверджена Наказом Держкомстату України від 13.01.2004 р. №5.
6. Гуменюк В.Я., Самолук Н.М. Управління витратами на персонал і оплата праці: Монографія. – Рівне: НУВГП, 2012. – 158 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/2326/>
7. Самолук Н.М., Юрчик Г.М. Трудові договірні відносини: Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2018. – 339 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/>

Допоміжна

1. Турило Т.С., Кравчук Ю.Б., Турило А.А., Управління витратами підприємства: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 120с.
2. Менеджмент персоналу: Навч. посіб. Вид. 2-ге, без змін / В. М. Данюк, В. М. Петюх, С. О. Цимбалюк та ін.; За заг. ред. В. М. Данюка, В. М. Петюха. – К.: КНЕУ, 2006. — 398 с.
3. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента: Пер. с англ. – М.: Дело. - 1997. – 704 с.
4. Савченко В. А. Управління розвитком персоналу: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2002.- 351с.
5. Синк Д.С. Управление производительностью: планирование, измерение и оценка, контроль и повышение. / Д.С. Синк; пер. с англ./ общ. ред. и вступ. сл. В.И. Данилова-Данильяна. – М.: Прогресс, 1989. – 528 с.

16. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 №2464-VI / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку видів виплат, що здійснюються за рахунок коштів роботодавців, на які не нараховується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 22 грудня 2010 року №1170 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/> <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1170-2010-%D0%BF>
3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php

Національний університет
водного господарства
та природокористування